

Klassiek op Texel 2020 | 2021

Hoornder kerk
Den Hoorn (Texel)
12 september 2021
14.30 & 19.00 uur

Femke Steketee, saxofoon **Tobias Borsboom, piano**

Eugène Bozza (1905-1991)	Aria (1936)
Fernande Decruck (1896-1954)	Sonate in cis mineur (1943) I. Très modéré, expressif II. Noël: Andante III. La fileuse: Légèrement animé IV. Nocturne - Finale. Calme, très modéré
Jacques Ibert (1890-1962)	Histoires (1910-1922) II. Le petit âne blanc VI. Le palais abandonné VII. Bajo mesa
Claude Debussy (1862-1918)	Feux d'artifice uit Préludes livre 2: nr. 12 (1909-1910) La fille aux cheveux de lin uit Préludes livre 1: nr. 8 (1909-1910)
Celia Swart (1994)	Les secrets de l'air (2019)
Paule Maurice (1910-1967)	Tableaux de Provence (1959) II. <i>Cansoun per ma mio</i> V. <i>Lou cabridan</i>
Huug Steketee (1959)	Lullaby (1996)

Toelichting programma zondag 12 september 2021 Hoornder kerk Den Hoorn (Texel)

Hector Berlioz was direct van het instrument gecharmeerd dat de Belgische instrumentbouwer Adolphe Sax in de jaren veertig van de negentiende eeuw presenteerde. Verder was het enthousiasme voor de hybride saxofoon, zeker in de klassieke hoek, in eerste instantie ver te zoeken. Een koperen instrument dat toch een beetje leek op een houtblazer omdat het mondstuk net als bij de klarinet bestond uit een riet, het was even wennen. Nadat componisten het werk schoorvoetend als orkestkleur gingen gebruiken, kwam de grote doorbraak in de eerste decennia van de twintigste eeuw. In Frankrijk kreeg het instrument een impuls dankzij saxofonist Marcel Mule. Ook nu groeit het repertoire nog steeds door de persoonlijke inzet van saxofonisten. Omdat het saxofoonrepertoire vrij jong en dus relatief bescheiden is, brengt de bewerking vaak uitkomst. Met origineel werk uit de eerste decennia van de twintigste eeuw van onder anderen Eugène Bozza en Fernand Decruck, bewerkingen van de Histoires van Jacques Ibert en Huug Steketeer en recent nieuw werk van Celia Swart geeft dit recital een mooi overzicht van de verwerving en groei van het repertoire voor de nog jonge saxofoon.

Hoewel de **Aria** die Eugène Bozza in 1936 voor Marcel Mule schreef in eerste instantie bedoeld was als een studiewerk, groeide het stemmige melodieuze stuk uit tot een klassieker in het saxofoonrepertoire. Bozza, die onder andere het orkest van de Opera Comique dirigeerde, was van huis uit violist, maar schreef veel werken voor uiteenlopende blazers. Voor de Aria liet hij zich inspireren door het derde deel van de Pastorale in F BWV 590 voor orgel van Johann Sebastian Bach. Zoals de melodie in Bachs werk vloeit over traag pulserende akkoorden, zo glijden de lyrische en op en top Franse ontboezemingen van Bozza weemoedig over een kalm klanktapijt.

De Franse organiste en componiste Fernand Decruck werd door haar echtgenoot Maurice Decruck, contrabassist en saxofonist van de New York Philharmonic Orchestra, geënthousiasmeerd om voor de saxofoon te schrijven. Ze werkten samen aan een lesmethode voor de klassieke saxofoon en ze schreef zo'n veertig stukken met de saxofoon in de hoofdrol. Haar meest succesvolle werk werd de **Sonate in cis** uit 1943 dat ze componeerde in opdracht van Marcel Mule. De vierdelige sonate combineert de Franse laatromantiek met het impressionisme van Ravel en Debussy en de Franse volksmuziek. Zo is het tweede deel Noël geïnspireerd op het Franse kerstlied Noël nouvelet en eindigt het laatste deel na een verstilde nocturne in een opzwepende Franse volksdans.

Ook Marcel Mule maakte al dankbaar gebruik van de bewerking om het saxofoon repertoire uit te breiden. Hij bewerkte niet alleen repertoire uit het verleden, maar ook het werk van tijdgenoten. Zo arrangeerde hij het even speelse als pittoreske **Histoires** dat Jacques Ibert tussen 1920 en 1921 schreef voor piano in 1939 voor piano en saxofoon. Ibert schreef de tien korte werkjes als impressies van zijn reizen door Frankrijk, Spanje en Tunesië. De drie delen die vandaag gespeeld worden zijn als klinkende kiekjes uit een vakantiealbum. Het draven en balken van een ezeltje in Le petit âne blanc, de serene stilte rond een verlaten kasteel in Le palais abandonné en de opzwepende klanken van de Spaanse flamenco in Bajo mesa geven een mooi idee van sferen die Ibert in deze sympathieke werkjes schetst.

Hoewel in het werk van Ibert de neoklassieke tendensen evidentier zijn, was ook hij onder invloed van de evocatieve taal van Claude Debussy. Debussy vatte zijn eigen taal samen in de twee boeken met ieder twaalf preludes die hij tussen 1909 en 1912 schreef. Op briljante wijze komen zijn eigen pianistiek en zijn toontaal vol pentatoniek, heletonstoonladders en niet-functioneel gebruik van akkoorden tot uiting in deze even technische als pittoreske werken die zowel schijnbaar simpel en dromerig lyrisch kunnen zijn als duizelingwekkend virtuoos en harmonisch complex. Deze twee uitersten komen bij elkaar in de twee preludes die bij wijze van piano intermezzo klinken. **Feux d'artifice**, de laatste van de reeks Preludes, is technisch de meest veeleisende met de als raketten omhoog schietende verklanking van het vuurwerk boven de Seine ter herdenking van de

bestorming van de Bastille. Zelfs de Marseillaise is aan het slot even aanwezig. **La fille aux cheveux de lin** is een klinkende impressie van een gedicht van de Franse dichter Leconte de Lisle. Het beeld van ‘het meisje met linnen haar’ moet onschuld en kinderlijke puurheid uitstralen en dat is precies wat deze populaire achtste Prelude uit het eerste boek doet.

Om haar eigen bijdrage te leveren aan nieuw repertoire voor de saxofoon gaf Femke Steketee haar generatie- en Zeeuwse streekgenote Celia Swarts een opdracht. Deze componiste met wortels in de jazz en de Haagse school schreef in 2019 met **Les secrets de l’air** een even filmisch als persoonlijk werk voor Steketee. ‘Geheimen vloeien fluisterend door de wind en de golven om een jonge vrouw heen’ zo beschrijft de componiste het werk. ‘Aanvankelijk aarzelend en spaarzaam, maar naarmate de storm aanwakkert barst woede en frustratie los. Wanneer alles is gezegd en de laatste donkere stroken langzaam in de lucht oplossen, neemt het meisje – in pijnlijke berusting – de geheimen mee en zet haar reis voort.’ Les secrets de l’air is opgedragen aan de in 2011 overleden moeder van Steketee.

Met de twee delen uit de **Tableaux de Provence** van Paule Maurice zijn we weer terug bij de erfenis van Marcel Mule. In deze vijfdelige suite, opgedragen aan Mule, verwerkte de Franse componiste haar impressies van vakanties met haar man in de Provence waarbij Mule hen vaak vergezelde. Het tweede deel Cansoun per ma mio (lied voor mijn lief) is een serenade. Het vijfde deel Lou cabridan is een impressie van een hoornaar die zorgeloos in de rondte vliegt.

Met de **Lullaby** van Huug Steketee keert Femke Steketee terug naar haar jeugd. Naast solotrompettist van het Residentie Orkest is haar vader ook componist. Al in 1996 schreef hij deze Lullaby voor cornet en brassband. Toen hij in 2016 Sté Tuned begon, een project waarin hij een jaar lang dagelijks een nieuw kort stuk voor trompet, cornet of bugel componeerde, werd de saxofoniste herinnerd aan haar jeugd waarin haar componerende vader een grote vormende invloed was. Samen met haar vader besloot ze daarom de Lullaby te arrangeren voor saxofoon en piano. Het werk is precies wat de titel zegt: een heerlijk en geruststellend wiegeliedje.

Paul Janssen

Femke Steketee (1989) is cum laude afgestudeerd aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag bij Frank Timpe en Leo van Oostrom, en voltooide haar master-opleiding eveneens cum laude aan het Conservatorium van Amsterdam bij Arno Bornkamp.

Femke is verbonden aan verschillende symfonieorkesten waaronder het Residentie Orkest, Koninklijk Concertgebouworkest, Radio Filharmonisch Orkest en Noord Nederlands Orkest. Ze is regelmatig te horen als solist bij verschillende gezelschappen. Zo speelde ze het Concertino da camera van Jacques Ibert, Concert voor saxofoon en strijkorkest van Aleksandr Glazoenov en nieuw werk voor saxofoon en (strijk) orkest.

Kamermuziek is een grote liefde van Femke. Ze is altsaxofonist van het Syrène Saxofoonkwartet dat als eerste blazersgezelschap werd aangenomen aan de prestigieuze Nederlandse Strijkkwartet Academie. Het kwartet geeft concerten in binnen- en buitenland en heeft in 2016 het debuutalbum 'Friszoet & Stevig' uitgebracht. In 2019 verscheen hun tweede album met daarop een bewerking van de drie *Water Music* suites van Georg Friedrich Händel, afgewisseld met soundscapes van componiste Celia Swart.

Femke is tevens sopraansaxofonist van het Haags Kwartet, dat zich specialiseert in hedendaagse kamermuziek.

Sinds 2014 vormt Femke een duo met pianist Tobias Borsboom. In april 2020 verscheen hun debuut-cd 'La fille et le saxophone'. Het album verklankt gebeurtenissen uit het leven van een jonge vrouw. Dromen, loslaten en verdergaan, levenslust, liefde, avontuur en speelsheid behoren tot de thematiek op het album waarop een selectie staat van Femkes meest geliefde werken voor saxofoon en piano. Illustratrice Rhaida El Touny, die zich toelegt op het illustreren van krachtige vrouwen, heeft bij elk stuk op het album een illustratie gemaakt.

Naast haar gevarieerde bestaan als musicus is Femke schrijver en columnist. In 2015 heeft ze haar in de pers veelbesproken blog 'Sax and the Pretty' opgericht waarmee ze met haar teksten en video's een grote groep jongeren voor het eerst in contact bracht met klassieke muziek. Sindsdien helpt ze verschillende culturele organisaties en makers met het creëren van waardevolle inhoud voor online kanalen.

Tobias Borsboom onderscheidt zich als een van Nederlands bekendste jonge pianisten met zijn fijnzinnige pianistische kwaliteiten en poëtische, kleurrijke interpretaties.

“Hij speelt (...) met grote bevalligheid, de nodige dramatiek en een juweel van een toucher”- Trouw

“Borsboom is een bespiegelende pianist, wat vooral in Chopins Nocturne nr. 4 naar voren komt, waarin hij het vilt de snaren laat aaien.” - Volkskrant

“(...) we bevinden ons wel in een fantasierijke en zeer afwisselende wereld die de grote pianistische kwaliteiten van Borsboom tot in de finesse recht doet (...) hij doet ermee wat hij wil, hij tovert associaties en connecties uit een imaginaire hoge hoed. Is dat niet synoniem aan tovenarij?” - OpusKlassiek

Als winnaar van de Dutch Classical Talent Award speelt hij sinds 2015 in de concertzalen van Nederland. Met violist en duopartner Piotr Jasiurkowski won hij de publieksprijs. Ook toerde hij als solist in Gershwins *Pianoconcert in F* met het Nederlands Studenten Orkest, en recent met zijn soloprogramma *Wanderer* in binnen- en buitenland. Zijn solorecitals geven blijk van zijn belangstelling voor hedendaagse muziek en zijn debuutalbum *Wanderer* (Label 7 Mountain Records, 2017) is met veel lof in de pers en media onthaald.

Tobias toont zich een veelzijdig en creatief musicus, die ook op het gebied van kamermuziek zijn sporen ruimschoots heeft verdiend. Regelmatige kamermuziekpartners zijn cellist Lidy Blijdorp, violist Piotr Jasiurkowski, violist Pieter van Loenen, cellist Pamela Smits, saxofonist Arno Bornkamp. Met celliste Pamela Smits werkt Tobias sinds 2017 samen als programmeur van de concertserie *Vriendenconcerten* in de Zuiderkerk van Amsterdam. In 2018 is Tobias Borsboom met pianoduopartner Yukiko Hasegawa uitgekozen als Shizuoka no Meishutachi (Meesters of Shizuoka) in Japan, met verschillende optredens die daarop volgen.

Ook gaat hij graag de samenwerking aan met andere theater- en kunstvormen. Voor seizoen 2018-2019 loopt in samenwerking met theaterproductiehuis Oorkaan *Meneer Tobias en het zwarte monster*, een muziekvoorstelling voor kinderen vanaf vier jaar. Daarnaast is hij deel van gezelschap *Theatre-Hotel Courage* dat in 2017 de Nederlandse theaters aandeed met *A room with a view*. Met celliste Lidy Blijdorp speelt hij enkele zeer succesvolle vertelconcerten, waaronder *Zomerdag in Parijs*, *Mata Hari*, en *De rechtvaardigen*, waarvan de laatste twee zijn geschreven en worden verteld door Jan Brokken.

Tobias Borsboom is oprichter en leider van theatergroep *De Schubertianen* waarin de spelers in de huid kruipen van de artistieke vrienden van Schubert, en in de voorstelling *De Housewarming 1826* houden zij een feest ter ere van hun grote vriend.

De achterliggende jaren was Tobias eveneens prijswinnaar op concoursen als het YPF Piano Competition, het Concertgebouw Entree Kamermuziek Concours en het Prinses Christina Concours en meer. Hij voltooide in 2013 zijn master-opleiding aan het Conservatorium van Amsterdam bij Jan Wijn. Daarvoor studeerde hij aan de Jong talent afdeling van het Utrechts Conservatorium bij Paolo Giacometti. Hij volgde masterclasses bij internationaal gerenommeerde musici als Maria João Pires, Klaus Hellwig, Georg Friedrich Schenck, Geoffrey Douglas Madge en Jan Boguslaw Strobel.

Naast zijn gevarieerde drukke concertleven werkt Tobias Borsboom aan het Conservatorium van Amsterdam en International Holland Music Sessions als correpetitor.